

25.05.2017.

DISKUSIJU DOKUMENTS

PAR LATVIJAS TREŠO NACIONĀLO ATVĒRTĀS PĀRVALDĪBAS RĪCĪBAS PLĀNU

Laikam no 01.07.2017. līdz 30.06.2019.

Valsts kanceleja

2017

Satura rādītājs

levads.....	3
Latvijas Trešais nacionālais rīcības plāns: izstrādes gaita un pamatojums	4
Latvijas Trešā nacionālā rīcības plāna mērķis un galvenie virzieni.....	5
Latvijas Trešā nacionālā rīcības plāna apņemšanās	5
1. Atvērtie dati: vienotais atvērto datu portāls, vadlīnijas un prioritāro atvērto datu kopu atlase	7
2. Atklātības un izpratnes veicināšana par valsts un pašvaldību budžeta izdevumiem	8
3. Valsts un pašvaldību mantas izmantošana tikai valsts darbā.....	9
4. Atklātība valsts kapitālsabiedrību pārvaldības jomā	9
5. Tiesību aktu projektu izstrādes portāla izveide, iesaistot sabiedrību, un portāla darbības uzsākšana.....	10
6. Atklātība par uzņēmumiem, kas darbojas Latvijā, un to patiesā labuma guvējiem....	11
7. Publiski pieejami valsts un pašvaldību pasūtītie pētījumi	11
8. Atklātība publisko iepirkumu jomā.....	12
9. Dato balstītas sabiedrības līdzdalība valsts institūciju darbā.....	12
10. Klientorientēta pieeja valsts un pašvaldību iestādēs	18
11. Izpratne par lobēšanu un lobēšanas atklātums valsts institūcijās	19
12. Valsts pārvaldes vērtību un ētikas principu iedzīvināšana	19
13. Trauksmes cēlēju aizsardzības mehānisma praktiskā piemērošana	20
Latvijas Trešais nacionālais rīcības plāns: īstenošana.....	20

Ievads

2011. gadā tika izveidota starptautiska iniciatīva ATVĒRTAS PĀRVALDĪBAS PARTNERĪBA (angļu val. – *Open Government Partnership, OGP*), kurai pievienojās arī Latvija. Šobrīd OGP piedalās 75 dalībvalstis, kā arī tajā kā atsevišķi dalībnieki iesaistītas 15 pašvaldības.

Katrā dalībvalstī ir nacionālais kontaktpunkts. Latvijas OGP nacionālais kontaktpunkts kopš 2016. gada 1. janvāra ir Valsts kanceleja.

Lai pievienotos OGP, jāparaksta Atvērtās pārvaldības deklarācija¹, ar kuru valsts apņemas veicināt informācijas pieejamību par valsts institūciju darbu, atbalstīt pilsonisko līdzdalību, ieviest augstus ētikas standartus un atbildību valsts institūcijās un palielināt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamību. Deklarācijā ir noteiktas kopīgās OGP vērtības: stiprināt valsts institūciju atklātību un atbildību, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas².

Ņemot vērā Atvērtās pārvaldības deklarācijā noteikto un OGP kopīgās vērtības, katra dalībvalsts ik divus gadus izstrādā un ievieš **nacionālo rīcības plānu**. Tajā ietver aptuveni 10 **konkrētas apņemšanās** OGP deklarācijas mērķu ieviešanai.

Viens no OGP principiem ir nodrošināt sabiedrības līdzdalību un sabiedrības informētību, tajā skaitā sabiedrības iesaisti plāna izstrādē. Šajā procesā Latvijai jāņem vērā OGP līdzdalības un koprades principi³ un par plāna projektu jāriko gan publiskas diskusijas, gan konsultācijas.

Par katra nacionālā rīcības plāna izpildi tiek veikti divu veida **izvērtējumi** – pašnovērtējums, ko veic nacionālais kontaktpunkts (starposma un gala ietekmes)⁴, un OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma ziņojumi (prograsa ziņojums un gala ziņojums).⁵ Jāatzīmē, ka OGP Neatkarīgais novērtēšanas mehānisms identificē OGP dalībvalstīs atsevišķas ambiciozas un transformatīvas apņemšanās, kas tiek īpaši atzīmētas un popularizētas.

Latvijā līdz šim izstrādāti divi nacionālie rīcības plāni. Šobrīd spēkā ir Latvijas Otrais nacionālais rīcības plāns (no 2015. gada 1. jūlija – 2017. gada 30. jūnijam). Plānā iekļautas šādas 10 apņemšanās:

- 1) atvērtie dati;
- 2) vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls;
- 3) vienota platforma valsts institūciju tīmekļa vietnēm;
- 4) atklāta, godīga un profesionāla valdes un padomes locekļu kandidātu atlase publiskās personas kapitālsabiedrībās;

¹ Atvērtās pārvaldības deklarācija: <https://www.opengovpartnership.org/open-government-declaration>

² OGP Vērtību vadlīnijas: <https://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/attachments/OGPvaluesguidancenote.pdf>

³ OGP Līdzdalības un koprades standartu: http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/OGP_Participation-Cocreation-Standards20170207.pdf

⁴ Latvijas Otrais nacionālais rīcības plāns. Vidusposma izvērtējums. http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/attachments/ogp_2_plana_vidusposma_zinojums_07.10.2016.pdf

⁵ Vairāk par OGP Neatkarīgā novērtēšanas mehānisma izvērtējumiem: <https://www.opengovpartnership.org/about/independent-reporting-mechanism>

- 5) efektīvāki uzraudzības mehānismi valsts amatpersonu darbībā;
- 6) ilgtspējīgs nevalstisko organizāciju (NVO) finansēšanas modelis;
- 7) iespēja vākt parakstus referendumiem internetā;
- 8) trauksmes cēlēju aizsardzības likumprojekta izstrāde;
- 9) politisko partiju finansēšanas modeļa izvērtējums;
- 10) vienota valsts pārvaldē nodarbināto ētikas kodeksa izstrāde.⁶

Papildu informācija par Atvērtās pārvaldības partnerību un Latvijas dalību:

<https://www.opengovpartnership.org>

<http://www.mk.gov.lv/lv/content/atverta-parvaldiba>.

Latvijas Trešais nacionālais rīcības plāns: izstrādes gaita un pamatojums

Latvijas Trešā nacionālā rīcības plāna izstrādē jānosaka 10-15 apņemšanās, kuras ņem vērā Atvērtās pārvaldības deklarācijā noteikto un OGP kopīgās vērtības un ir aktuālas un nepieciešamas, lai veicinātu atvērtu pārvaldību Latvijā.

Jaunā rīcības plāna izstrādē var izvērtēt un ņemt vērā:

- Esošā, otrā rīcības plānā iekļauto apņemšanos aktualitāti;
- Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam, Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2015. – 2020. gadam, Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plānu (apstiprināts 2017. gada 15. martā) un citus spēkā esošus dokumentus;
- izstrādē esošus dokumentus, piemēram, pasākumu plānu "Datos balstīta valsts un sabiedrība" vai Valsts pārvaldes reformu plānu.

Atvērtās pārvaldības rīcības plānu izstrādē būtiski iesaistīt sabiedrību, ņemot vērā tās ierosinājumus. Tādēļ Valsts kanceleja un domnīca "Providus" 2017. gada 17. martā rīkoja diskusiju "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?". Diskusijas laikā tika sniegti dažādi priekšlikumi, kā veicināt atvērtu pārvaldību Latvijā, kas ņemti vērā šī diskusiju dokumenta izstrādē.⁷

Latvijas Trešā nacionālā rīcības plāna izstrādes tālākie soļi:

- Izstrādāt plāna projektu, balstoties uz diskusiju dokumenta un dialogā ar atbildīgajām valsts institūcijām;
- Nodrošināt sabiedrības līdzdalību plāna izstrādē;
- Saskaņot plāna projektu ar iesaistītajām pusēm;
- Iesniegt plāna projektu izskatīšanai Ministru kabinetā š.g. jūnijā;
- Apstiprināt plāna projektu Ministru kabinetā līdz š.g. 1. jūlijam.

⁶ Atvērtās pārvaldības partnerība. Latvijas Otrais nacionālais rīcības plāns:

http://www.mk.gov.lv/sites/default/files/attachments/ogp_2_plans_aktualizets_07.10.2016.pdf

⁷ Atvērtās pārvaldības partnerības plāns 2017-2019: vēlmju saraksts Latvijas uzdevumiem:

http://providus.lv/article_files/3299/original/OGPidejuApkopojuumsFINAL.pdf?1490952718

Latvijas Trešā nacionālā rīcības plāna mērķis un galvenie virzieni

Rīcības plānā galvenie virzieni atbilstoši OGP kopīgajām vērtībām ir:

- Atklātība;
- Atbildība (angļu val. - *accountability*);
- Sabiedrības līdzdalība.

Mērķis un galvenie virzieni tiks plašāk aprakstīti atkarībā no tā, par kādu apņemšanos/pasākumu iekļaušanu tiks panākta vienošanās starp iesaistītajām pusēm.

Latvijas Trešā nacionālā rīcības plāna apņemšanās

Plānā ir jāiekļauj 10 – 15 apņemšanās jeb konkrēti pasākumi, kurus Latvija apņemas izpildīt (no angļu valodas – *commitments*).

Par katru apņemšanos jāizveido apraksts pēc šī vienotā parauga:

Apņemšanās kārtas numurs un nosaukums	
Izpildes termiņš	01.07.2017. līdz 30.06.2019. (vai īsāks termiņš)
Atbildīgā institūcija	
Apņemšanās apraksts	
Kādas ir valstij un sabiedrībai nozīmīgas problēmas, ko risinās ar šo apņemšanos?	Problēmas apraksts, tajā skaitā dati un fakti
Kāda ir apņemšanās?	Apņemšanās apraksts, mērķis, sagaidāmie rezultāti
Kā apņemšanās tiks ieviesta un - kā palīdzēs risināt nosauktās problēmas?	Aprakstiet, kā tieši apņemšanās tiks ieviesta un kā palīdzēs risināt nosaukto problēmu vai mainīs veidu, kā šī problēma risināta līdz šim. Šeit var atsaukties uz starpposma mērķiem (angļu val. – the milestones), kas jānosauc zemāk.
Kā šī apņemšanās atbilst OGP vērtībām?	<i>Veidojot aprakstu, ņem vērā šādus jautājumus:</i> <ul style="list-style-type: none">• Vai apņemšanās paredz lielāku informācijas pieejamību sabiedrībai?• Vai apņemšanās paredz kvalitatīvāku informācijas sniegšanu?• Vai apņemšanās veicina atklātību?• Vai tā uzlabo iespējas sabiedrībai ietekmēt lēmumus, kuri to skar?• Vai apņemšanās uzlabo līdzdalības iespējas?

	<ul style="list-style-type: none"> Vai apņemšanās uzlabo regulējumu un mehānismus, kas ir vērsti uz to, lai veicinātu valsts institūciju atbildību par to lēmumiem un rīcību sabiedrības priekšā? 	
Papildu informācija	<p><i>Izmantojiet šo logu, lai sniegtu citu vērtīgu informāciju, piemēram:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> paredzētais finansējums sasaiste ar tiesību aktu, plānošanas dokumentu sasaiste ar starptautiskām saistībām sasaiste ar ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem 	
Starpposma mērķi un rādītāji	Sākuma datums	Beigu datums
Atbildīgās valsts institūcijas kontaktinformācija		
Atbildīgā amatpersona un tās kontaktinformācija		
Citas pasākuma īstenošanā iesaistītās institūcijas un sadarbības partneri		
Līdzatbildīgās institūcijas		
Sadarbības partneri (nevalstiskais, privātais, akadēmiskais sektori, u.c.)		

VALSTS KANCELEJAS PRIEKŠLIKUMI PAR LATVIJAS TREŠĀ NACIONĀLĀ RĪCĪBAS PLĀNA APŅEMŠANĀM, IESAISTĪTAJĀM VALSTS INSTITŪCIJĀM UN SADARBĪBAS PARTNERIEM:

Lūdzam jūs izvērtēt priekšlikumus, kas skar jūsu organizācijas darbības vai interešu jomas (piemēram, jūsu organizāciju esam nosaukuši kā iespējamo sadarbības partneri).

Ja kāds no pasākumiem jums liekas aktuāls un saistīts ar jūsu organizācijas darbības plāniem tuvākajos divos gados, aicinām iesaistīties šajā plāna kā sadarbības partneriem (šajā gadījumā lūdzam sniegt informāciju, kādā veidā jūs redzam savu iesaisti, piemēram, iekļaujot šajā Latvijas plānā kādu jūsu plānotu darbību, sniedzot priekšlikumus valsts institūciju darbam, uzdevumu izpildes uzraudzība, utt.)

Arī gadījumā, ja nevēlaties iesaistīties pasākumā, jums ir iespēja sniegt priekšlikumus par iecerētajiem pasākumiem, to aktualitāti un saturu.

1. Atvērtie dati: vienotais atvērto datu portāls, vadlīnijas un prioritāro atvērto datu kopu atlase

Atbildīgā institūcija: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM)

Līdzatbildīgā institūcija: Valsts kanceleja (turpmāk – VK)

Iespējamie sadarbības partneri: biedrības “Datu skola”, “Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija”, “Latvijas atvērto tehnoloģiju asociācija”

Izvilums no projekta "Datos balstīta valsts un sabiedrība":

1.pīlārs “Datu demokrātizācija”

Nr.	Indikatīvi pasākumi	Atbildīgie	Indikatīvais laika grafiks	Pasākuma apraksts
5.	<i>Atvērto datu portālā:</i>			
5.1.	centralizētas līdz 01.08.2017. publiski pieejamās datu kopas, piemēram, dati par uzņēmumiem, statistika, iepirkumu informācija u.c. dati.	VARAM	01.08.2017.	Atvērto datu portālā pieejamas esošās publiskās datu kopas.
5.4.	pieejamas vadlīnijas datu publicētājiem	VARAM	01.08.2017.	
5.5.	Pievienoti jauni datu publicētāji, veiktas skaidrošanas aktivitātes par datu publicēšanu.	VARAM	01.08.2017. 30.12.2017.	Papildu datu publicētāju iesaiste un datu pievienošana portālam.

2.pīlārs "Datos balstīta sabiedrības iesaiste publiskās pārvaldības procesos un datos"

Nr.	Indikatīvi pasākumi	Atbildīgie	Indikatīvais laika grafiks	Pasākuma apraksts
1.1.	Nodrošināt sabiedrības līdzdalību publiskojamo datu kopu izvēlē	VARAM VK	30.12.2017.	Šis pasākums atbalstīs 1.pilāra 1.pasākumu "Prioritāro datu kopu atlase", kur VARAM organizēs atvērto datu kopu prioritizēšanas principu izstrādi un atvērto datu kopu atlasī. Lai nodrošinātu, ka publiskojamo datu kopu izvēle ir atklāta un iekļaujoša, datu kopu prioritizēšanas principos jāiekļauj sabiedrības līdzdalība un atklātība, bet datu kopu atlases pasākumos VARAM, atkarībā no jomas, jāiesaista dažādu sabiedrības grupu pārstāvjus, tos definējot sadarbībā ar Valsts kanceleju (piemēram, NVO pārstāvji, akadēmiskās vides pārstāvji, pētnieki, pilsētu iedzīvotāji, lauku iedzīvotāji) un Ekonomikas ministriju (Latvijas uzņēmumi, ārvalstu investori) un datu kopu izvēli jāapspiež esošos sadarbības formātos, piemēram, Ministru kabineta un NVO sadarbības memoranda padomē, VARAM esošās konsultatīvas padomēs, Ārvalstu investoru padomē.
1.2.	Veicināt sabiedrības informētību par publiskotām datu kopām un to izmantošanas iespējām	VARAM	2017-2019	Datu atvēršanas mērķis ir to nodošana izmantošanai sabiedrībai, tādēļ ir svarīgi, lai tā sabiedrības daļa, kura atvērtos datus var lietot, būtu informēta par pieejamām datu kopām un tai būtu pietiekama izpratne, kā šos datus izmantot. Lai sasniegtu šo mērķi, VARAM regulāri informēs dažādas mērķa grupas par jaunatvērtajām datu kopām un to izmantošanu.

2. Atklātības un izpratnes veicināšana par valsts un pašvaldību budžeta izdevumiem

Atbildīgā institūcija: Finanšu ministrija

"Vienkopus apkopotas visas no valsts budžeta finansētās pozīcijas.

Portāls, kurā redzamas visas no valsts budžeta finansētās aktivitātes – vēlam, līdz pat konkrētiem pārskaitījumiem. Senāk izveidotā vietne "Mūsu budžets" šo funkciju vairs nepilda."

(2017. gada 17. martā rīkoja diskusijas "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?" ieteikums)

Iespējams veidot pasākumu sasaistē ar Finanšu ministrijas īstenoto portālu <http://www.fm.gov.lv/valstsbudzets/>, piemēram, veicinot tā aktualizēšanu un popularizēšanu.

Šeit var būt arī pašvaldību iesaiste, ņemot vērā tādus citu valstu piemērus kā Horvātija (angļu val. - *Map of Local budget transparency* <http://www.ijf.hr/transparency>).

Cita interesanta pieredze ir Slovēnijā, kur izveidots Centrālais līgumu reģistrs (angļu val. - *Central Register of Contracts*, www.crz.gov.sk). tajā tiešsaistē tiek publicēti visus valsts tiešās pārvaldes institūciju, pašvaldību un valstij piederošo kapitālsabiedrību līgumi, izrakstītie rēķini (arī bezatlīdzības, subsīdiju u.c.). Tādējādi tiek nodrošināta atklātība un korupcijas mazināšanās. Minētais instruments ļauj salīdzināt, cik par vienādām precēm un pakalpojumiem tiek maksāts.

Arī Igaunijā ir Finanšu ministrijas izveidots portāls <http://riigiraha.fin.ee/>, kurā pieejami dati, kas atspoguļo budžeta līdzekļu izlietojumu valsts un pašvaldību līmenī, kā arī veselības apdrošināšanas fonda un bezdarba apdrošināšanas fonda izlietojumu. Dati pieejami dažādos griezumos un tiek skaidroti. Pieejami dati kopš 2004. gada.

3. Valsts un pašvaldību mantas izmantošana tikai valsts darbā

Atbildīgā institūcija: [jāprecizē]

Līdzatbildīgās institūcijas: [jāprecizē]

“Stingrāka valsts/pašvaldību resursu uzskaitē.

(...) par valsts un pašvaldību līdzekļiem iepirktos resursus varētu apdrukāt ar tekstu: “Tikai lietošanai valsts un pašvaldību darbā.””

(2017. gada 17. martā rīkoja diskusijas "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?" ieteikums)

Pasākuma mērķis būtu izstrādāt vienotu norādi, ko var izmantot uz noteiktām precēm/noteiktos gadījumos, lai norādītu, ka šo preču/pasākumu/vietu jāizmanto tikai valsts un pašvaldības darbā vai, ka tas apmaksāts no nodokļu maksātāju līdzekļiem.

Līdzīgi jau šobrīd ir jānorāda, ja kāda prece/pasākums ir finansēti par Eiropas Savienības līdzekļiem.

Prakse radusies ASV, kur tā veiksmīgi iedzīvināta, skaidri norādot, piemēram, uz automašīnām, kas ir valsts vai pašvaldību iestādes lietošanā, ka tā ir tikai valsts vai pašvaldības vajadzībām. Līdzīgi arī Filipīnās uz valsts lietošanā esošām automašīnām jāizvieto norādes.

4. Atklātība valsts kapitālsabiedrību pārvaldības jomā

Atbildīgā institūcija: Pārresoru koordinācijas centrs

Līdzatbildīgās institūcijas: Tieslietu ministrija

lesepjamie sadarbības partneri: Baltijas korporatīvās pārvaldības institūts, domnīca “Providus”

Pasākums būtu vērsts, piemēram, uz kādu vadlīniju izstrādi, informācijas sniegšanu, tiesiskā regulējuma uzlabošanu, tā ieviešanas uzlabošanu, u.c.

Tālākā rīcība: Par iespējamo pasākumu rīkosim tikšanos Valsts kancelejā.

5. Tiesību aktu projektu izstrādes portāla izveide, iesaistot sabiedrību, un portāla darbības uzsākšana

Atbildīgā institūcija: Valsts kanceleja

Līdzatbildīgās institūcijas: sk. zemāk tabulā

Tiesību aktu projektu izstrādes portāls ir izstrādē esošs Valsts kancelejas IKT projekts.

“Ērts portāls komunikācijai ar sabiedrību par tiesību aktu izstrādes procesu.
Svarīgi, lai šī tiesību aktu projektu portāla izstrādē būtu iesaistīta sabiedrība – tā, lai tas būtu komunikācijai ērts.”

(2017. gada 17. martā rīkoja diskusijas "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?" ieteikums)

Izvilums no projekta "Datos balstīta valsts un sabiedrība":

2. pīlārs “Datos balstīta sabiedrības iesaiste publiskās pārvaldības procesos un datos”

Nr.	Indikatīvi pasākumi	Atbildīgie	Indikatīvais laika grafiks	Pasākuma apraksts
2.2.	Nodrošināt sabiedrības informēšanu un izglītošanu par TAP portāla iespējām	VK, VARAM, Valsts reģionālās attīstības aģentūra	2017 2. cet. – 2020 1. cet.	Informēta sabiedrība par līdzdalības iespējām tiesību aktu projektu izstrādē, kā arī par TAP portālu kopumā.
2.3.	Veicināt atzinumu sniegšanu izmantojot e-pakalpojumu “Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana” un veicināt informētību par valsts pārvaldes darbu, ikvienam interesentam saņemot jaunumus par izstrādē esošiem tiesību aktiem	VK	2017 2. cet. – 2020 1. cet.	Ikvienam tiks nodrošināta iespēja vienuviet TAP portālā apspriest visus sabiedriskajai apspriešanai nodotos tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektus. E-pakalpojums “Tiesību aktu projektu sabiedriskā apspriešana” tiks izveidots ar mērķi dot iespēju sniegt viedokli par šiem projektiem. Ikviens varēs pieteikties TAP portālā informatīvu paziņojumu saņemšanai noteiktā jomā vai konkrētas likumdošanas iniciatīvas sakarā un automātiski saņemt informāciju par jaunumiem, ka arī sniegt savu viedokli par izstrādāto dokumentu projektiem.
2.4.	Līdz ar TAP portāla izstrādi nodrošināt atkalizmantošanai trīs	VK	2017 2. cet. – 2020 1. cet.	Sabiedrībai atkalizmantošanai būs pieejamas trīs atvērto datu kopas: tiesību aktu un attīstības

	jaunas atvērto datu kopas			plānošanas dokumentu projekti (vispārpieejamā informācija – tiesību akts un tā anotācija), tiesību aktu klasifikators un politikas jomu klasifikācija.
--	---------------------------	--	--	--

6. Atklātība par uzņēmumiem, kas darbojas Latvijā, un to patiesā labuma guvējiem

Atbildīgās/ līdzatbildīgās institūcijas: Uzņēmumu reģistrs, Finanšu ministrija, Tieslietu ministrija, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests

Iespējamie sadarbības partneri:

SIA "LURSOFT", biedrība "Sabiedrība par atklātību Delna", žurnālistu profesionālās biedrības, Baltijas korporatīvās pārvaldības institūts

Atklātība par uzņēmumiem, to akcionāriem un patiesā labuma guvējiem ir izplatīta jomā OGP rīcības plānos citās valstīs, bet līdz šim nav iekļauta Latvijas rīcības plānos.

Iespējams, šeit var būt pasākums saistībā ar direktīvu par patiesā labuma guvēju informācijas publiskošanu ar 2018. gadu. Iespējams, ir kāds cits aktuāls pasākums, piemēram, saistībā ar Uzņēmumu reģistra uzturētajiem reģistriem, kuru tuvākajos divos gados varam Latvijā paveikt.

Tālākā rīcība: Par iespējamo pasākumu rīkosim tikšanos Valsts kancelejā.

7. Publiski pieejami valsts un pašvaldību pasūtītie pētījumi

Atbildīgā institūcija: Pārresoru koordinācijas centrs

Iespējamie sadarbības partneri: Latvijas Universitāte Sociālo zinātņu fakultāte

Šobrīd darbojas Pētījumu un publikāciju datu bāze <http://petijumi.mk.gov.lv/>. Iespējams, to tuvāko divu gadu laikā var uzlabot. Vai tajā iekļaut arī pašvaldību pasūtītos pētījumus. Vai arī papildus pētījumiem iekļaut arī pētniecības gaitā iegūtos datus.

"Visi publiskā sektora veiktie/pasūtītie pētījumi publiski pieejami.

Pilnīgi visi valsts un pašvaldību pasūtītie pētījumi atrodami vienā datubāzē (šobrīd darbojas datu bāze <http://petijumi.mk.gov.lv>, tomēr tajā nav pieejami visi valsts pārvaldes iestāžu pētījumi). Pētniecībā iegūtajiem jēldatiem jābūt publiski pieejamiem pēc noklusējuma (*open by default*)."

(2017. gada 17. martā rīkoja diskusijas "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?" ieteikums)

Tālākā rīcība: pasākumu pārrunāt un izstrādāt Valsts kancelejai un Pārresoru koordinācijas centram.

8. Atklātība publisko iepirkumu jomā

Atbildīgā institūcija: Iepirkumu uzraudzības birojs

Atklātība publisko iepirkumu jomā ir izplatīta apņemšanās OGP rīcības plānos citās valstīs, kas līdz šim nav tikusi iekļauta Latvijas rīcības plānos. Tāpēc OGP sekretariāts ir aicinājis Latviju izvērtēt šīs jomas iekļaušanu.

Iespējamie pasākumi ir lielāka informācijas pieejamība, tajā skaitā elektroniski, piemēram, par iepirkumu konkursiem, iespēja iesniegt pieteikumus elektroniski, noslēgto līgumu publicēšana, centralizēti risinājumi, portāli, u.c.

Pasākuma izstrādei var izmantot OECD rekomendāciju publisko iepirkumu jomā:

<https://www.oecd.org/governance/recommendation-on-public-procurement.htm>

“Paplašināta šobrīd publiski pieejamā informācija par iepirkumiem un projektu konkursiem.

Valsts un pašvaldību finansēto projektu konkursu (NVO projektu konkursi, uzņēmēju projektu konkursi, iepirkumu konkursi u.c.) rezultātu publiskā datu bāze, kurā iekļauta informācija par projektiem un to rezultātiem (realizētājs, komanda, mērķi, uzdevumi, finansējuma tāmes, sasniegtie rezultāti, pašvērtējuma ziņojumi, konferenču programmas, dažādi projektos radītie materiāli u.c.).”

(2017. gada 17. martā rīkoja diskusijas "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?" ieteikums)

Tālākā rīcība: pasākumu pārrunāt un izstrādāt Valsts kancelejai ar Iepirkumu uzraudzības biroju.

9. Dato balstītas sabiedrības līdzdalība valsts institūciju darbā

Atbildīgā institūcija: Valsts kanceleja

Līdzatbildīgās institūcijas un sadarbības partneri: skat. tabulā.

Iespējamie sadarbības partneri: Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija

Izvilks no projekta "Dato balstīta valsts un sabiedrība":

2.pīlārs "Dato balstīta sabiedrības iesaiste publiskās pārvaldības procesos un datos"

Nr.	Indikatīvi pasākumi	Atbildīgie	Indikatīvais laika grafiks	Pasākuma apraksts
3.1.	Uzlabot sabiedrības informētību un iesaisti valsts pārvaldes darbā, īstenojot	VK	Uzsākta projekta dokumentācijas izstrāde, pēc tā apstiprināšanas īstenošana 36 mēnešu laikā	Projekts "Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotā platforma" ir Valsts kancelejas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras IKT projekts (plānotais finansējums no ERAF), kurš iesniegts izskatīšanai VARAM iekļaušanai valsts IKT konceptuālajā arhitektūrā. Projekta

	<p>projektu “Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotā platforma”</p>			<p>būtība ir izveidot vienotu valsts iestāžu tīmekļvietņu platformu ar vienu satura pārvaldības sistēmu, kuru varēs izmantot arī pašvaldības. Projekts tiks realizēts, izmantojot uz atvērtiem standartiem balstītus tehnoloģiskus risinājumus.</p> <p>Projekta mērķis ir izveidot uz iedzīvotājiem vērstu komunikāciju, piedāvājot uz vienotiem pamatprincipiem balstītu tīmekļvietņu struktūru, lietotājiem atpazīstamu vidi un navigāciju. Tādējādi tiks veicināta sabiedrības izpratne par valsts pārvaldes darbu un sekmēta iesaiste tajā.</p> <p>Projekta īstenošanas ieguvumi būs arī cilvēkiem ar invaliditāti, jo tīmekļvietņu vienotā platforma tiks būvēta, iestrādājot tajās tehniskās prasības, kas nepieciešamas šiem cilvēkiem (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību). Tādējādi tiks nodrošināta arī cilvēku ar invaliditāti iespējas sazināties ar valsts iestādēm un iegūt informāciju par valsts sniegtajiem pakalpojumiem. Vēl viens būtisks ieguvums būs vienotās tīmekļvietņu platformas izveidē būs vienota meklēšanas servisa izstrāde. Platformā tiks integrēts arī mašintulkošanas serviss, kas ļaus automātiski tulkot tīmekļvietņu tekstus uz biežāk lietotajām svešvalodām.</p> <p>Tāpat vienotajā tīmekļvietņu platformā tiks izveidota sasaiste ar atvērto datu portāliem, kā arī pašā platformas risinājumā plānots paredzēt atvērtu datu kopu publicēšanu.</p>
4.1.	<p>Efektīvāk sniegt informāciju e-vidē par</p>	VK	2018	<p>Pasākuma ietvaros tiks izvērtētas Ministru kabineta un valsts pārvaldes iestāžu tīmekļvietņu sadaļu par sabiedrības līdzdalību</p>

	sabiedrības līdzdalības iespējām valsts pārvaldes darbā			<p>pieredze, lai tās aktualizētu kontekstā ar Tiesību aktu projektu izstrādes portāla un projekta “Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotā platforma” ieceri informāciju par sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldes darbā centralizēt.</p> <p>Valsts kanceleja ar dažādu kanālu starpniecību informēs sabiedrību par to, kur e-vidē ir atrodama informācija par līdzdalības iespējām valsts pārvaldes darbā.</p> <p>Sadarbībā ar ministrijām un padotības iestādēm tām tiks sniegti ieteikumi par sabiedrības līdzdalības nodrošināšanu to darbā īsu vadlīniju veidā, kuras varēs izmantot arī pašvaldību institūcijas. Vadlīnijas būs viegli publiski pieejamas tīmekļvietnē www.mk.gov.lv.</p> <p>Ar pasākumu tiks pildīta OECD Latvijai iestāšanās procesā izteiktā rekomendācija “Sistemātiskāk nodrošināt vieglāk pieejamu informāciju par publisko konsultāciju iespējām iedzīvotājiem un ieinteresētajām pusēm, kas būtu pieejama visām Latvijas iedzīvotāju grupām”.⁸</p>
4.2.	Veicināt sistemātisku sabiedrības līdzdalību esošo e-rīku izvērtēšanā	VARAM, VK, iestādes, kuras pārvalda e-rīkus	2019	<p>Pasākuma mērķis ir nodrošināt, lai e-rīki, kurus pārvalda valsts iestādes, ir lietderīgi un ērti, tāpēc sabiedrības pārstāvji, piemēram, nevalstiskās organizācijas, uzņēmēji un citi lietotāji, ir sistemātiski jāiesaista esošo e-rīku izvērtēšanā.</p> <p>Par to Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ar vēstuli informē valsts iestādes, kuras atbild par esošo e-rīku izvērtēšanu, un turpmāk, izstrādājot jaunus e-rīkus, sistemātiska sabiedrības iesaiste esošo e-rīku izvērtēšanā projekta īstenošanā tiek paredzēts kā nosacījums.</p> <p>Pasākums atbilst OECD standartiem,</p>

⁸ Rekomendācija iekļauta informatīvajā ziņojumā “Par sarunu noslēgšanu par Latvijas pievienošanu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD)”: <http://polsis.mk.gov.lv/documents/5670>

				kas izteikti 2014. gada OECD Padomes rekomendācijā par digitālo pārvaldības stratēģiju “Iegādāties digitālas tehnoloģijas balstoties uz esošo resursu izvērtējumu [...]”. ⁹
4.3.	Popularizēt un paplašināt valsts pārvaldes pasākumu tiešraižu izmantošanu	VK	2017 - 2018	<p>Efektīvs veids, kā veicināt sabiedrības iesaisti, ir valsts pārvaldes pasākumu tiešraides, piemēram, šobrīd tiek raidītas Saeimas plenārsēdes, Ministru kabineta sēdes, Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda padomes un dažādu konsultatīvo padomju sēdes. Valsts pārvaldes tiešraižu izmantošana jāpaplašina, ņemot vērā lietderības apsvērumus un pieejamos resursus.</p> <p>Valsts kanceleja apkopos informāciju par iestādēm, kurās ir pieejama tiešraižu nodrošināšanai nepieciešamā tehnika, šo informāciju izplatot institūciju starpā.</p> <p>Labā prakse ir pašvaldības sēžu translēšana, piemēram, Rīgas pilsēta nodrošina tiešsaistē domes sēdes, izņemot to, kas saistīts personu datiem.</p>
5.2.	Apkopot sabiedrības līdzdalības labās prakses piemērus , izvērtēt sabiedrības līdzdalības atbilstību starptautiski atzītiem principiem un labai praksei	VK	2017 4. cet.-2018	<p>Valsts kanceleja identificēs un popularizēs Ministru Kabineta noteikumu Nr. 970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” piemērošanas labās prakses piemērus, t.sk. par personalizētu datu un/vai informācijas sniegšanu iedzīvotājiem. Tāpat tiks konstatētas problēmas un iespējamie risinājumi, lai sabiedrību efektīvāk iesaistītu likumdošanas un attīstības plānošanas dokumentu izstrādē un tādejādi vairotu apmierinātību ar valsts pārvaldes darbu.</p> <p>Valsts kanceleja piedalās OECD Labās prakses principu ieinteresēto pušu līdzdalībai likumdošanas</p>

⁹ OECD Padomes rekomendācijas par valsts digitalizācijas stratēģijām (11. punkts):

<http://www.oecd.org/gov/digital-government/Recommendation-digital-government-strategies.pdf>

				<p>procesā (angl. val. - <i>Best Practice Principles on Stakeholder Engagement in Regulatory policy</i>) izstrādē. Tāpat tiek veidota OECD Iesaistīto pušu līdzdalības likumdošanas procesā pilota datubāze (angl. val. - <i>Pilot Database on Stakeholder Engagement in Regulatory Policy</i>). Pēc dokumenta un datu bāzes publiskošanas Valsts kanceleja informēs iesaistītās puses par šo instrumentu izmantošanu un pielietošanu ikdienas darbā.</p>
5.3.	<p>Veicināt datus balstītu tiesību aktu izstrādi un izvērtēšanu un tā ietvaros radīto un izmantoto datu pieejamību sabiedrībai</p>	<p>VK, Valsts administrācijas skola, VARAM, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija</p>	2017-2019	<p>Valsts kanceleja papildinās Tiesību aktu izstrādes ceļvedi (https://tai.mk.gov.lv/) ar informāciju par datu izmantošanu un datu atvēršanas paredzēšanu tiesību aktu izstrādē, kā arī par piemēriem no starptautiskās prakses attiecībā uz pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanu (angļu val. - <i>evidence-based decision making</i>), ar mērķi aicināt šos ieteikumus izmantot tiesību aktu izstrādātājiem.</p> <p>Valsts kanceleja un Valsts administrācijas skola esošās apmācībās, kas saistītas ar tiesību aktu izstrādi, ietvers informāciju par datu izmantošanu, pierādījumos balstītas lēmumu pieņemšanas nozīmi, kā arī uzsvērs, ka, uzsākot tiesību akta izstrādi, jāizvērtē, kādi dati tiks izmantoti un radīti un kā tie var tikt publiskoti.</p> <p>Satura izstrādē atbalstu sniegs atvērto datu speciālisti, šī projekta iniciatori un virzītāji – LIKTA un VARAM.</p> <p>Valsts kanceleja atbalstīs datu izmantošanu un datu publiskošanu tiesību aktu izstrādes un izvērtēšanas kontekstā, sniedzot atzinumus par tiesību aktu projektiem (anotācijām), valsts iestāžu koncepcijām un diskusiju dokumentiem un tiesību aktu <i>ex-post</i> izvērtējumos.</p>
5.4.	Izstrādājot	Kultūras	2019	Kultūras ministrija uz konkursa

	sabiedrības integrācijas politikas plānu 2019.-2025.gadam, reģionālo nevalstisko organizāciju koordinātoru funkcijas jāpaplašina ar uzdevumu nodrošināt aktivitātes pilsoniskās izglītības un konsultācijas līdzdalības veicināšanas jomās	ministrija		<p>pamata ar deleģēšanas līgumu starpniecību piecām organizācijām katrā reģionā uzdevusi nodrošināt pilsoniskās sabiedrības stiprināšanu, līdzdalības veicināšanu, atbalstu starpkultūru dialogam un mazākumtautību organizācijām. Līgumi ir spēkā no 2014. līdz 2018. gadam.</p> <p>2019. gadā, izsludinot atkārtotu konkursu, reģionālo nevalstisko organizāciju koordinātoru funkcijas jāpaplašina ar uzdevumu nodrošināt konsultācijas pilsoniskās izglītības un līdzdalības veicināšanas jomās.</p>
5.5.	Veicināt sabiedrības līdzdalību valsts programmā „NVO fonds”	Kultūras ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds	2018	<p>Latvijas valsts budžeta finansētā programmā „NVO fonds” nepieciešams aktīvāk atbalstīt sabiedrības iesaisti un līdzdalību lēmumu pieņemšanas un demokrātiskos procesos.</p> <p>Latvijas valsts budžeta finansētās programmu "NVO fonds" 2016. un 2017. gadā mērķis bija veicināt iedzīvotāju līdzdalību valsts pārvaldē un tika atbalstītas aktivitātes, kas nodrošina nevalstisko organizāciju līdzdalību valsts pārvaldē, pašvaldību darbā, konsultatīvajās padomēs, darba grupās, politikas plānošanas procesos.</p> <p>Izvērtēt papildus finansējuma iespējas jaunai programmai/esošās programmas virzienam “Sabiedrības līdzdalība”.</p>
5.6.	Veicināt izpratni par valstiskumu, demokrātiski atbildīgu rīcību, kā arī līdzdalību lēmumu pieņemšanas	VK		<p>Pasākuma apraksts tiks precizēts Latvijas Atvērtās pārvaldības partnerības Trešajā Nacionālajā rīcības plānā, iespējami piesaistot likumdevēju un pašvaldību līmeni.</p>

	procesos		
--	----------	--	--

10. Klientorientēta pieeja valsts un pašvaldību iestādēs

Atbildīgā institūcija: Ekonomikas ministrija

Līdzatbildīgās institūcijas: Valsts administrācijas skola, Valsts kanceleja

“Klientorientēta valsts pārvaldes komunikācija.

Mērķtiecīgi pasākumi tam, lai pārvaldes saziņa ar iedzīvotājiem būtu saprotamāka, vienkāršāka, cilvēciskāka un lai iedzīvotājiem būtu pieejamas noderīgas konsultācijas par savām tiesībām (“Konsultē vispirms!” princips).”

(2017. gada 17. martā rīkoja diskusijas "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?" ieteikums)

Izvilks no projekta "Datos balstīta valsts un sabiedrība”:

2.pīlārs “Datos balstīta sabiedrības iesaiste publiskās pārvaldības procesos un datos”

Nr.	Indikatīvi pasākumi	Atbildīgie	Indikatīvais laika grafiks	Pasākuma apraksts
5.1.	Veicināt klientorientētu komunikāciju valsts un pašvaldību iestādēs	Ekonomikas ministrija, VAS, VK	2017 - 2018	<p>Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāna ietvaros Ekonomikas ministrija šobrīd izstrādā Vadlīnijas par “Konsultē vispirms” principa piemērošanu valsts iestāžu darbā. Vadlīnijas tiks izstrādātas sadarbībā ar sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām un uzņēmējiem. Pēc apstiprināšanas Ekonomikas ministrija ikgadēji organizēs vadlīniju iedzīvināšanas pasākumus.</p> <p>2017. gada martā Valsts kanceleja izstrādāja Vēstuļu rakstīšanas vadlīnijas, par kurām Valsts kanceleja turpinās informēt iestādes.</p> <p>Valsts administrācijas skola projekta “Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide labāka regulējuma izstrādē mazo un vidējo komersantu atbalsta jomā” ietvaros nodrošinās apmācības “Klientu apkalpošana”, kurās tiks veicināta izpratne par klientorientētu komunikāciju, t.sk. balstoties uz Vadlīnijām par “Konsultē vispirms” principa piemērošanu valsts iestāžu darbā, gan Valsts kancelejas Vēstuļu rakstīšanas vadlīnijas un Valsts kancelejas Valsts pārvaldes klientu apkalpošanas rokasgrāmatu.</p> <p>Klientorientāciju valsts pārvaldē ņem vērā kā kritēriju piešķirot tādas balvas amatpersonām vai iestādēm kā Valsts kancelejas klientu apkalpošanas gada balva “Teicams piemērs”, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Pakalpojumu centru izcilības balvas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un SIA “Lattelecom” Latvijas elndeksa</p>

				balvas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Latvijas Biznesa savienības Investīcijām draudzīgākās pašvaldības balvas.
--	--	--	--	--

11. Izpratne par lobēšanu un lobēšanas atklātums valsts institūcijās

Atbildīgā institūcija: [jāprecizē]

Līdzatbildīgā institūcija: [jāprecizē]

Iespējamie sadarbības partneri: [jāprecizē]

“Lobēšanas atklātuma nodrošināšana

Normatīvais regulējums, kas uzliek par pienākumu atklāt likumprojektu/politiku lobētājus.”

(2017. gada 17. martā rīkoja diskusijas "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?" ieteikums)

Tālākā rīcība: Pasākums pārrunājams iesaistītajām pusēm, t.sk. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, Valsts kancelejai, domnīcai “Providus”

12. Valsts pārvaldes vērtību un ētikas principu iedzīvināšana

Atbildīgā institūcija: Valsts kanceleja

Līdzatbildīgās institūcijas: Valsts administrācijas skola, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Iespējamie sadarbības partneri: [jāprecizē]

Šobrīd Valsts kanceleja izstrādā valsts pārvaldes vērtību un ētikas principu kodeksu.

2017. gada 26. janvārī spēkā stājusies Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) rekomendācija “Par godprātīgumu valstī un sabiedrībā, kas jāņem vērā arī Latvijai, kā OECD dalībvalstij.¹⁰

Tāpēc tiks veikti pasākumi, lai veicinātu diskusiju un celtu izpratni par ētiku un valsts pārvaldes vērtībām, veicinot godprātīgas un tikai profesionālos apsvērumos balstītas kultūras veidošanos valsts pārvaldē.

¹⁰ <http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity.htm>

13. Trauksmes cēlēju aizsardzības mehānisma praktiskā piemērošana

Atbildīgā institūcija un līdzatbildīgās institūcijas: Valsts kanceleja un citas institūcijas, atkarībā no likumprojekta "Trauksmes cēlēju aizsardzība" virzības un gala redakcijas
iespējamie sadarbības partneri: biedrība "Sabiedrība par atklātību Delna"

"Trauksmes cēlēju aizsardzība.

Ziņošanas jeb trauksmes celšanas mehānisma ieviešana un trauksmes celšanas kultūras attīstība."

(2017. gada 17. martā rīkoja diskusijas "Atvērtā pārvaldība: kādi ambiciozi mērķi nākamajiem gadiem?" ieteikums)

Latvijas Trešais nacionālais rīcības plāns: īstenošana

Plāna īstenošanas uzraudzību un izvērtējumu gatavošanu nodrošinās Valsts kanceleja, kas ir Latvijas OGP nacionālais kontaktpunkts.

Par katru apņemšanos būs viena atbildīgā institūcija, taču tās izpilde varēs piedalīties arī citas institūcijas un sadarbības partneri, kas pie katras apņemšanās tiks norādīti.

Atbildīgā institūcija, pasākuma īstenošanā iesaistītās institūcijas un sadarbības partneri tiks lūgti par paveikto sniegt informāciju Valsts kancelejai.

Valsts kanceleja apkopoto informāciju iekļaus starpposma izvērtējumā (2018. gada rudenī) un gala ietekmes izvērtējumā (2019. gada rudenī).

Papildus, līdz ar šo, Latvijas Trešo nacionālo rīcības plānu, tā izvērtēšanā iesaistīties arī **Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome**. Valsts kanceleja regulāri informēs padomi par sasniegto.

[padomes iesaiste, t.sk. atskaišu regularitāte un forma, jāpārrunā ar padomi]